

معرفی گونه‌هایی از درختان جنگلی شمال ایران

ابوالقاسم علیزاده دبیر دبیرستانهای بندر انزلی راش (RAS)

راش درختی است جنگلی و بلند به ارتفاع ۲۵ - ۴۰ متر که در مناطق مرتفع (۲۰۰۰ - ۶۰۰ متری) کوهستانهای جنوبی کناره دره‌های خزر از آستارا تا گرگانرود رویش دارد. این درخت سایه‌پسند و پهن‌برگ و ریزا بوده دارای تاج بزرگ و پوشش صاف و خاکستری رنگ و با جوانه‌های باریک و بلند طلائی است. میوه آن سه پهلوی و خوراکی است و طعم فندقی دارد. برگ: ساده و خزان‌کننده و بهیچ‌شکل پوست: خاکستری متعادل به سفید است.

در گذشته این گونه را با گونه راش اروپایی یکی می‌دانستند ولی بعدها با مطالعات زیادی که در این زمینه توسط صاحبانظران ایرانی و روسی صورت گرفت، گونه موجود در جنگلهای شمال ایران به عنوان یک گونه جدید به نام راش خزر (*Fagus orientalis*) معرفی شده است.

راش از تیره *Fagaceae* (راشیان) و نام علمی آن *Fagus sylvatica* است. گویش‌های محلی این درخت: مرس (مازندران)، چلر (نور)، راج (منجیل)، درنک و طالش (اراش) در گرگانرود (قول آماج) و در آستارا (قول‌گر) است. میان نجارها به نام مرس یا چوب جنگلی معروف است و برای روکش‌سازی و تهیه تراورس و پارو به کار می‌رود.

شمشاد و گیش *KIS*

درخت شمشاد جنگلی در جنگلهای جلگه‌ای گیلان به وفور یافت می‌شود. ارتفاع آن به ۱۵ متر و قطر تنه‌اش به نیم متر می‌رسد. پوست شکری رنگش خطوط سیاه‌فام دارد. برگش چرمی و براق و ضخیم است. (برگ آن - به اندازه برگ زیتون ولی سبز چمنی روشن و جز برگهای همیشه سبز است).

شمشاد از درختان سایه‌پسند است و در اراضی آهکی به سرشت رشد می‌کند. برگ شمشاد سخی است لذا حیوانات از آن تعدیه نمی‌کنند، چوب این درخت صنعتی و صادراتی است. ماسوره و دوک کارخانه‌های نساجی را از چوب کیش می‌سازند، خانه چوبی، فاشق و فندشک چوبی از فرآورده‌های محلی همین چوب است (در سالهای اخیر چنین فرآورده‌هایی به ندرت یافت می‌شود).

کیش از خانواده *Buxaceae* و نام علمی اش *Buxus Sempervirens* می‌باشد. نام کیش، شمشاد پاکوتاه زینتی، شمشاد نعمانی و شمشاد اناری را نیز در بر می‌گیرد. کیش دارای دانه بوده و دانه آن در درون پرز کوچک اناری شکل به اندازه نخود می‌باشد که دانه سبزه رنگ آن همانند دانه سیاه خشخاش و کمی درشت‌تر از آن می‌باشد.

که به عنوان مثال هم منجر به دوباره منطقه‌بندی نواحی معینی از شهر خواهد شد و هم انتخاب مکانهای جدید برای تشویق رشد مراکز جدید خرید را نیز در بر خواهد داشت. ممکن است بخشی از هدف توسعه اقتصادی، حامل تغییرات قانونی در توزیع املاک و مواردی تجارت باشد تا سرمایه‌های جدیدی را به مناطق معینی از شهر، جلب نماید.

توزیع فضایی اهداف عمومی از انواع مشکل و پیچیده برنامه‌ریزی فیزیکی است، اولاً توزیع اهداف، فرایندی سیاسی متراکمی است. شهرداران و اعضاء شورای شهرها، مأموران دولتی انتخاب شده یا منصوب شده، سازمانهای اجتماعی محلی و بخش خصوصی تجارت و بسیاری عوامل دیگر، به طرق مختلف در بخشهای مختلف شهر، نظر دارند. بنابراین اعلام یک هدف که در ناحیه معینی از شهر تأثیر می‌گذارد، سودهایی را نصیب پاره‌ای از اشخاص خواهد کرد و پاره‌ای افراد دیگر از این رهگذر ضررهایی متحمل می‌شوند. توزیع فضایی اهداف می‌تواند در سطوح متنوعی اتفاق افتد و محتویهای مختلفی در بر داشته باشد، به عنوان مثال ممکن است در یک منطقه روستاهای مختلفی مورد توسعه قرار گیرند. این هدف نسبتاً عمومی اجاب می‌نماید که راههای مواصلاتی این منطقه توسعه یابد، خانه‌های روستایی بازسازی شوند، عملکردهای خدماتی آنها بازسازی شود، برنامه‌های مالی معینی در جهت توسعه اقتصادی منطقه، تهیه و به موقع اجرا گذاشته شود. تأسیسات و تجهیزات روستاها بازبینی و بازسازی شوند. تجسم معینی اهداف در چنین مثالی در روستاهای متعدد این منطقه در شکلها و فرمهای مختلفی ظهور خواهد کرد که همه این شکلها و فرمها فیزیکی هستند و در عین حال از یک سری اهداف اقتصادی، اجتماعی ناشی شده‌اند.

منبع

1- Physical Planning/Larry witzling.Charter
8/ Introduction to urban Planning by
Anthony.J.Catunese and others M.C.Graw -
Hill Book Co. 1974, U.S.A.